



Claes Thunblad  
Stadsmiljö  
08-508 263 71  
claes.thunblad@tk.stockholm.se

Till  
Trafik- och renhållningsnämnden  
2010-12-14

## **Promemoria om nedskräpning – förslag till ändring i miljöbalken. Svar på remiss**

### **Förslag till beslut**

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen

Magdalena Bosson  
Förvaltningschef

Ted Ell  
Avdelningschef

### **Sammanfattning**

Miljödepartementet har i promemorian ”Nedskräpning – förslag till ändring i miljöbalken” föreslagit att en särskild straffbestämmelse som avser nedskräpning i begränsad omfattning införs i miljöbalken. Brottet rubriceras nedskräpningsförseelse.

Miljödepartementet har remitterat förslaget till ändring i miljöbalken avseende nedskräpningsbrottet till 65 remissinstanser, däribland Stockholms stad. Kommunstyrelsen har remitterat förslaget till trafik- och renhållningsnämnden. Remisstiden sträcker sig till den 13 december.



Trafikkontoret i Stockholms stad ser överlag mycket positivt på förslaget till ändring i miljöbalken, samt att det tydliggörande i lagstiftningen som föreslås främjar arbetet med att påverka medborgares och näringsidkares attityder och beteenden gällande nedskräpning.

## **Bakgrund / Remissen**

Miljödepartementet har i promemorian ”Nedskräpning – förslag till ändring i miljöbalken” föreslagit att en särskild straffbestämmelse som avser nedskräpning i begränsad omfattning införs i miljöbalken. Brottet rubriceras nedskräpningsförseelse. För en sådan gärning döms till penningböter. Förslaget innebär att nedskräpning i begränsad omfattning inte längre ska medföra ansvar enligt 29 kap. 7§ miljöbalken, utan i stället omfattas av den nya straffbestämmelsen. Ringa gärningar ska liksom tidigare inte leda till ansvar.

I dag får, enligt 15 kap. 30§ miljöbalken, ingen skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Det råder därmed ett allmänt förbud mot nedskräpning för var och en. Någon närmare förutsättning för vad som är nedskräpning, exempelvis i form av att skräpet orsakar otrevnad, störning eller skada, har inte ansetts nödvändig att ange. Uttrycket ”skräpa ned” innehåller i sig ett kvalifikationskrav. Med skräp avses bl.a. plåt, glas, plast, papper, avfall eller liknande.

Nedskräpning är straffbelagt enligt 29 kap. 7§ miljöbalken och kan föranleda böter eller fängelse. Maxstraffet för nedskräpning är fängelse i högst ett år. Enligt 29 kap. 11§ döms inte till ansvar för nedskräpning som är att anse som ringa.

Miljödepartementet framhåller att gällande lagstiftning och straffvärdesbedömning försvårar tolkning av vad som bedöms som nedskräpning av normalgraden. Mindre allvarliga överträdelser av lagen beskrivs snarare som allmän hänsynslöshet är som ett handlande som utgör allvaligt hot mot hälsa och miljö.

Förslaget till ändring i miljöbalken innebär att nedskräpningsbrottet delas upp så att nedskräpning av normalgraden fortfarande kan leda till möter eller fängelse, medan ett nytt brott – nedskräpningsförseelse – får en lindrigare straffskala och enbart kan leda till penningböter.

Nedskräpningsförseelse beskrivs i förslaget som en nedskräpning av liten omfattning som utgör ett störande moment på allmän yta i samhället. Framst är det fråga om visuella störningar. Exempel som ges är mindre mängder bortslängda snabbmatsförpackningar, glas- och plastflaskor, olika typer av dryckesförpackningar, engångsgrillar och andra engångsartiklar.

Departementet anser att den föreslagna ändringen i miljöbalken skapar bättre förutsättningar att lagföra den som skräpar ner, vilket kan bidra till effektiviteten i bekämpningen av nedskräpning.

Genom att införa straffbestämmelse med enbart penningböter i straffskalan för nedskräpning i begränsad omfattning skapas också förutsättningar för införande av ordningsbot. Penningböter bestäms till lägst 200 kronor och högst 4 000 kronor. Som gemensamt straff för flera brott får penningböter bestämmas till högst 10 000 kronor.

### **Remissbehandlingen**

Miljödepartementet har remitterat förslaget till ändring i miljöbalken avseende nedskräpningsbrottet till 65 remissinstanser, däribland statliga myndigheter, berörda organisationer, Stockholms stad och 24 andra kommuner i landet. Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen, medan övriga remissinstanser ges möjlighet att lämna synpunkter.

Kommunstyrelsen i Stockholms stad har remitterat förslaget till trafik- och renhållningsnämnden. Remisstiden sträcker sig till den 13 december.

### **Trafikkontorets synpunkter och förslag**

Trafikkontoret i Stockholms stad ser överlag mycket positivt på förslaget till ändring i miljöbalken.

Nedskräpningen är ett växande problem som påverkar såväl upplevelse som attraktivitet för boende, besökare och näringsidkare i Stockholms stad. Därför har staden under många år satsat stora resurser för ökad renhållning och minskad nedskräpning och målet om en renare och vackrare stad är ett av huvudmålen i stadens budget.

I de undersökningar som Stockholms stad genomför årligen, både i form av faktisk skräpräknings och upplevelsebaserade enkätundersökningar, framgår tydligt att mängden nedskräpning främst påverkas av den enskildas beteende, livsstil och attityd till nedskräpning, samt av förpackningsindustrins förmåga och vilja att ta ansvar. Endast 7 procent av medborgarna anser att bristande städning är orsaken till nedskräpning.



Det är också tydligt att vissa skräpslag utgör ett större nedskräpningsinslag i stadsmiljön än andra. Fimpen utgör cirka 65 procent av skräpet på stadens gator och torg, därefter kommer papper, snus, mjukplast.

För att påverka attityder och beteenden hos såväl medborgare som de företag som producerar produkter som genererar nedskräpning, krävs tydlighet kring nedskräpningens negativa påverkan på en stads attraktivitet och stadsmiljö. Det krävs också en tydlighet att nedskräpning är ett brott.

Stockholms stad har vid flera tillfällen polisanmält såväl näringsidkare som privatpersoner för att ha orsakat nedskräpning i begränsad eller stor omfattning. Dessutom har möjligheten att föra in nedskräpning som ett brott mot stadens kommunala ordningsföreskrifter prövats. Svårigheterna att lagföra och bötesförelägga nedskräpning enligt dagens bestämmelser är dock uppenbara.

Trafikkontoret anser därför att de ändringar som nu föreslås i ”promemoria Nedskräpning – förslag till ändring i miljöbalken” är positiva och att arbetet med att påverka attityder och beteenden gällande nedskräpning underlättas av detta tydliggörande i lagstiftningen.

Trafikkontoret vill dock betona att möjligheten till att införa ordningsbot för nedskräpning i begränsad omfattning förutsätter polisens medverkan. Kontoret vill också framhålla betydelsen av att hela rättsväsendet ger högre prioritet till de nedskräpningsbrott som faller inom ramen för nedskräpning av normalgraden.

**Slut**